

«ТАСДИҚ МЕКУНАМ»

Ректори Донишгоҳи миллии

Тоҷикистон, д.и.х., профессор

Насриддинзода Э.С.

2026 с.

ХУЛОСАИ

чаласаи васеи кафедраи химияи татбикии факултети химияи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон оид ба рисолаи номзодии Бойназарзода Кибриё Усмон дар мавзӯи: «Комплексҳосилкунии нукра(I) бо албендазол», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои химия аз рӯйи ихтисоси 1.4.5. Химияи физикӣ пешниҳод шудааст

Рисолаи диссертатсионии Бойназарзода Кибриё Усмон дар мавзӯи «Комплексҳосилкунии нукра(I) бо албендазол» дар кафедраи химияи татбикии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, мутобик ба нақшаҳои корҳои илмӣ таҳқиқотии кафедраи номбурда «Омӯзиши хосиятҳои физикӣ-химиявӣ ва физиологии пайвастаҳои координатсионии металлҳои интиқолӣ ва объектҳои табиӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон» (рақами бақайдгирии давлатӣ 0116TJ00743) ва «Таҳқиқи параметрҳои моделии пайвастаҳои координатсионӣ бо металлҳои интиқолӣ, объектҳои табиӣ ҶТ ва ҷанбаҳои татбиқи онҳо» (рақами бақайдгирии давлатӣ 01226TJ1436) иҷро шудааст.

Бойназарзода Кибриё Усмон дар омода намудани кори диссертатсионӣ аз соли 2021 унвонҷӯии кафедраи химияи татбиқӣ ҳисобида мешуд. Мавсуф соли 2008 Донишгоҳи миллии Тоҷикистонро бо ихтисоси «Химик. Омӯзгор» бомуфaffақият хатм намудааст. Бойназарзода К. У. аз моҳи сентябри соли 2008 то инҷониб ба ҳайси мудири озмоишгоҳи таълимии кафедраи химияи татбиқӣ фаъолият намуда истодааст.

Роҳбари илмӣ: номзади илмҳои химия, дотсенти кафедраи химияи татбикии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон Ёрмамадова Саврибегим Гулмамадовна ва доктори илмҳои химия, профессори кафедраи химияи фарматсевтӣ ва заҳршиносии МДТ «Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абуалӣ ибни Сино» Рачабов Умаралӣ.

Дар натиҷаи муҳокимаи рисолаи илмӣ дар мавзуи «Комплексҳосилкунии нукра(I) бо албендазол» хулосаи зерин қабул карда шуд:

Кори диссертатсионии пешниҳодгардидаи Бойназарзода Кибриё Усмон дар мавзуи «Комплексҳосилкунии нукра(I) бо албендазол» дар доираи масъалаҳои гузошташуда як таҳқиқоти илмии анҷомёфта ба ҳисоб рафта, дорои натиҷаҳои нави илмӣ мебошад.

Баҳодиҳии иҷрои диссертатсия. Рисолаи диссертатсионӣ дар сатҳи зарурии илмӣ-назариявӣ ва амалии таҳқиқотӣ иҷро гардида, бо сатҳи хуб арзёбӣ мегардад. Хулосаҳои дар кор пешниҳодшуда бо усулҳои муосири гуногуни физикӣ-химиявӣ асоснок карда шудааст.

Мақсади таҳқиқоти диссертатсионӣ таҳқиқ ва синтези комплексҳосилкунии нукра бо албендазол, омӯхтани хосиятҳои физикӣ-химиявии онҳо, муайян кардани бузургҳои константаи устувории пайвастаҳои координатсионӣ, функцияҳои термодинамикӣ, таъсири омилҳо ба устувории комплексҳои ҳосилшуда дар муҳити обӣ-кислотагӣ (сирко) ва ДМСО, омӯхтани хосиятҳои зиддимикробӣ, зидди паразитӣ, зидди занбӯруғии онҳо асос ёфтааст.

Навгонии илмии таҳқиқот натиҷаҳои илмии зерин ба ҳисоб мераванд: Аввалин бор раванди комплексҳосилкунии нукра(I) бо албендазол бо истифода аз усули потенсиометрӣ ва усули ғайрихатии камтарини квадратӣ омӯхта шудаанд. Бори аввал синтези мақсадноки пайвастаҳои координатсионии нукра(I) бо албендазол гузаронида шуд.

Таркиб ва сохти пайвастаҳои координатсионии нукра(I) ва албендазол бо истифода аз усулҳои спектри инфрасурх, масс-спектроскопӣ, рентгеноструктурӣ, РМЯ, дериватографӣ омӯхта шуд. Бори аввал хосиятҳои физикӣ-химиявии пайвастаҳои координатсионии нукра(I) бо албендазол омӯхта шудаанд. Хосияти биологӣ хусусан захролудшавии шадид ва музмин, хосиятҳои аллергенӣ ва зиддимикробии пайвастаҳои комплекси нукра(I) омӯхта шудаанд.

Саҳми шахсии довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот.

Диссертатсия натиҷаи таҳқиқоти мустақилонаи илмии муаллиф мебошад. Муаллифи кори диссертатсионӣ дар ҳама зинаҳои иҷрои таҳқиқотҳои таҷрибавӣ, коркарди натиҷаҳои илмии бадастомада, таҳлили адабиёти илмии мавҷуда доир ба мавзуи диссертатсионӣ иштирок кардааст. Муҳокимаи натиҷаҳо, хулосабарорӣ ва оmodасозии мақолаҳои илмӣ доир ба мавзуи диссертатсионӣ дар якҷоягӣ бо роҳбари илмӣ, н.и.х., дотсент Ёрмамадова С.Г. ва д.и.х., профессор Раҷабов У гузаронида шуданд.

Усулҳои таҳқиқот. Дар таҳқиқот усулҳои физикӣ-химиявӣ, таҳлили спектри инфрасурх, масс-спектроскопӣ, РМЯ, дервоторгафӣ, рентгеноструктурӣ ва дигар усулҳои таҳлили химиявӣ, барои ба даст овардани натиҷаҳои саҳҳеҳ бо дақиқии баланд, истифода шуданд.

Заминаҳои назариявӣю методологии таҳқиқот

Омӯзиши раванди комплексҳосилкунии нукра(I) бо албендазол дар муҳити кислотаи сирко ва ДМСО (диметилсулфоксид) вобаста ба ҳарорат, муайян намудани константаҳои устуворӣ ва бузургҳои термодинамикӣ барои асосҳои назариявии химияи пайвастаҳои координатсионӣ ва физикӣ саҳм мегузоранд.

Навгонии таҳқиқоти диссертатсионӣ тибқи талаботи КОА-назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба шиносномаи ихтисоси 1.4.5. «Химияи физикӣ» мутобиқат мекунад.

Доир ба мавзуи таҳқиқоти диссертатсионӣ дар маҷмӯъ 14 мақола ва фишурдаи мақолаҳо, ки 4-и он дар маҷаллаҳои тавсиявии Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, 2 мақола дар маҷаллаи гузориши Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон, 1 дар Паёми донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав (маҷаллаи илмӣ), 1 дар Паёми донишгоҳи давлатии Данғара Бахши илмҳои табиӣ, 10 фишурдаи мақолаҳо дар конференсияҳои байналмилалӣ ва ҷумҳуриявӣ нашр гардидаанд.

ФЕҲРИСТӢ ИНТИШОРОТАЗ РӢӢИ МАВЗУИ ДИССЕРТАТСИЯ

Мақолаҳо дар маҷаллаҳои илмӣ тавсияшудаи КОА-и назди

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон:

[1-М]. Бойназарова К.У. Физико-химические свойства координационного соединения серебра(I) с альбендазолом/ С.Г. Ёрмамадова, К.У. Бойназарова, У. Раджабов // Ахбори Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон. - 2023. -Т. 66. -№ 8-7. -С. 445-452.

[2-М]. Бойназарова К.У. Исследование комплексообразования в системе Ag(I)-альбендазол-уксусная кислота / С.Г. Ёрмамадова, К.У. Бойназарова, У. Раджабов // Ахбори Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон. - 2025. -Т. 68. -№ 9-10. -С. 879-888.

[3-М]. Бойназарзода К.У. Комплексоилкунии нуқра (I) бо албендазол / К.У. Бойназарзода // Паёми донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав (маҷаллаи илмӣ) силсилаи илмҳои табиӣ. - 2026. - № 2-2(147)

[4-М]. Бойназарзода К.У. Комплексоилкунии нуқра (I) бо албендазол дар ҳалқунандаи органикӣ-ДМСО / К.У. Бойназарзода, С.Г.

Ёрмамадова, У. Раджабов // Паёми Донишгоҳи давлатии Данғара, Бахши илмҳои табиӣ. -2026.-№1(35).-С.149-155

Фишурдаи маърузаҳо дар конференсияҳои байналмиллалӣ ва ҷумҳуриявӣ

[5-М]. Бойназарова К.У. Синтез ва омӯзиши нуқра(I) бо албендазол / С.Г. Ёрмамадова, К.У. Бойназарова, У. Раджабов // Конференсияи байналмиллалӣ илмӣ амалии «Рӯшноии адабӣ дар илм».- Алмата.- 2022. -С. 116-119.

[6-М]. Бойназарова К.У. Синтез ва хосияти биологии пайвасти комплекси Ag(I) бо албендазол/ С.Г. Ёрмамадова, К.У. Бойназарова, У. Раджабов // Конференсияи ҷумҳуриявӣ илмӣ назариявӣ ҳайати устодону кормандони ИИТ ДМТ баҳшида ба «Солҳои рушди саноат (2022-2026)» ва «Бузургдошти Мавлоно Ҷалолиддини Балхӣ». -Душанбе. -2022. -С. -301-302.

[7-М]. Бойназарова К.У. Хусусиятҳои биологии нитрати нуқра бо албендазол / С.Г. Ёрмамадова, К.У. Бойназарова, У. Раҷабов // Конференсияи байналмилалӣ илмӣ амалӣ «Конференсияи илмӣ-амалӣ байналмилалӣ ба муносибати 70-солагии «Тибби муосир: анъанаҳо ва навоариҳо». -Душанбе. -2022. -Т. 2. -С. 566-567.

[8-М]. Бойназарова К.У. Хусусиятҳои физикӣ-кимиёвӣ ва биологии сульфати мис бо албендазол / С.Г. Ёрмамадова, К.У. Бойназарова, У. Раҷабов // Маҷлиси Конференсияи XVIII илмӣ-амалӣ олимони ҷавон ва донишҷӯёни ДДТТ ба номи Абӯалӣ ибни Сино «Илм ва инноватсия дар тиб-2023». -Душанбе. -2023. -Т. 2. -С. 250.

[9-М]. Бойназарова К.У. Омӯзиши равандҳои комплекси нуқра(I) бо албендазол дар маҳлулҳои сиркоӣ-обӣ / С.Г. Ёрмамадова, К.У. Бойназарова, У. Раҷабов // Маҷлиси-конференсияи умумироссиягии олимони ҷавон « ДНИ НАУКИ В ИГХТУ ». - Иваново. -2023. -С. 188.

[10-М]. Бойназарова К.У. Хусусиятҳои физико-химиявӣ ва биологии нуқра(I) бо албендазол / С.Г. Ёрмамадова, К.У. Бойназарова, У. Раҷабов // Конференсияи байналмилалӣ илмӣ-амалӣ дар маҷлиси «Рушди самтҳои нав дар химия ва технологияи химиявӣ» бахшида ба ғиромидошти хотираи академики АМИТ, доктори илмҳои химия, профессор Сафиев Ҳайдар.-Душанбе. -2023. -С. 149-150.

[11-М]. Бойназарова К.У. Омӯзиши ҳосилшавии комплекси Ag(I) бо (5-(пропилтио)-1H бензимидазол-2-ил) кислотаи карбамини метил / С.Г. Ёрмамадова, К.У. Бойназарова, У. Раҷабов // конференсияи илмӣ-назариявӣ байналмилалӣ дар маҷлиси «Рушди илмҳои химия, технология ва экология» бахшида ба 20-солагии таъсисёбии кафедраи «Технология ва экологияи химиявӣ» ва «Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф». -Душанбе. -2023. -С. 86.

[12-М]. Бойназарова К.У. Хусусиятҳои пайвастагӣҳои комплекси нуқра бо албендазол/ С.Г. Ёрмамадова, К.У. Бойназарова, У. Раҷабов //

«Самтҳои афзалиятноки тадқиқот дар соҳаи тиб: кимиёи тиббӣ, биокимиё ва биофизика. Маҷмӯаи тезисҳои Анҷумани байналмилалӣ илмӣ- амалӣ». -Бухоро. -2024. -С. 343-344.

[13-М]. Бойназарова К.У. Омӯзиши комплексҳосилкунии нукра(I) бо албендазол дар ҳарорати 298 К / С.Г. Ёрмамадова , К.У. Бойназарова, У. Раҷабов // Конференсияи умумидонишгоҳии илмию назариявии донишҷӯён, магистрон ва унвонҷӯёни ДМТ, бахшида ба соҳаи рушди иқтисоди рақамӣ ва инноватсия (2025-2030), «700 солагии шоири ғазалсарои тоҷику форс Ҳофизи Шерозӣ» ва «115-солагии шоири халқии Тоҷикистон Бокӣ Раҳимзода». -Душанбе. -2025. -С. 449-454.

[14-М]. Бойназарова К.У. Комплексҳосилкунии нукра(I) бо албендазол дар муҳити ДМСО/ С.Г. Ёрмамадова , К.У. Бойназарова, У. Раҷабов // Конференсияи байналмилалӣ илмӣ-амалӣ дар мавзӯи «Проблемаҳои актуалӣ, ҳалли онҳо ва дурнамои рушди химияи муосир» дар Донишқадаи соҳибкорӣ ва педагогии Дехнав, Ҷумҳурии Ёзбекистон.-2025.- С. 179.

Мувофиқати мазмуни кори диссертатсионӣ ба ихтисоси интиҳобшуда

Кори диссертатсионии унвонҷӯӣ кафедраи химияи татбиқии факултети химияи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон Бойназарзода Кибриё Усмон дар мавзуи «Комплексҳосилкунии нукра(I) бо албендазол» ба ихтисоси 1.4.5. Химияи физикӣ ҷавобгӯ мебошад.

ҚАРОР ҚАРДА ШУД:

1. Кори диссертатсионии унвонҷӯӣ кафедраи химияи татбиқии факултети химияи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон Бойназарзода Кибриё Усмон дар мавзуи «Комплексҳосилкунии нукра(I) бо албендазол» бо натиҷаҳои илмӣ, бадастомада ва меёрҳои муҳимияти мавзӯ ба талаботҳои Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқи Низомномаи Тартиби додани дараҷаи илмӣ мутобиқ ва ҷавобгӯ буда, ба ҳимояи ошкоро барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои химия аз рӯи ихтисоси 1.4.5. Химияи физикӣ тавсия дода мешавад.

Қарор дар чаласаи васеи кафедраи химияи татбикии факултети химияи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон аз 04.05.2026, протоколи №11 қабул гардидааст.

Дар чаласа 52 нафар иштирок намуд.

Натиҷаҳои овоздиҳӣ:

«Тарафдор» -52 нафар, «Зид» -нест, «Бетараф» -нест.

Раис:

дотсенти кафедраи химияи
татбиқӣ

Рафиев Р.С.

Котиб: н.и.х., дотсенти
кафедраи химияи татбиқӣ

Мудинов Х.Ф.

Имзои Р.С. Рафиев ва Х.Ф. Мудиновро тасдиқ менамоям.

Сардори Раёсати кадрҳо
ва корҳои махсуси ДМТ

Шодихонзода Э.Ш.